KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.10.2024 r.
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Radzie Ministrów OACPS-UE w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych dotyczących prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa na podstawie art. 3 Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy stanowiska, jakie ma zająć Unia na forum Rady Ministrów OACPS-UE w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych dotyczących prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa przewidzianego w art. 3 Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS), z drugiej strony („umowa z Samoa").

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Umowa o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku

Celem umowy z Samoa jest ustanowienie wzmocnionego partnerstwa politycznego między stronami, aby osiągnąć wzajemnie korzystne rezultaty w zakresie wspólnych i powiązanych interesów oraz zgodnie z ich wspólnymi wartościami. Umowa została podpisana na Samoa w dniu 15 listopada 2023 r. i jest tymczasowo stosowana od dnia 1 stycznia 2024 r. na podstawie art. 98 ust. 4 umowy. Zgodnie z art. 98 ust. 2 umowa wejdzie w życie po zakończeniu wewnętrznych procedur poszczególnych stron.

Unia Europejska i wszystkie jej państwa członkowskie są stronami umowy[1].

2.2. Rada Ministrów OACPS–UE

Rada Ministrów OACPS-UE jest organem szczebla ministerialnego ustanowionym na mocy art. 88 umowy z Samoa. W jej skład wchodzą, z jednej strony, przedstawiciele poszczególnych członków OACPS na szczeblu ministerialnym oraz, z drugiej strony, przedstawiciele Unii Europejskiej i jej państw członkowskich na szczeblu ministerialnym. Radzie Ministrów OACPS–UE współprzewodniczą, z jednej strony, przewodniczący wyznaczony przez członków OACPS oraz, z drugiej strony, przewodniczący wyznaczony przez Stronę UE.

Do zadań Rady Ministrów OACPS-UE należy między innymi przyjmowanie wytycznych politycznych i podejmowanie decyzji w celu nadania skuteczności konkretnym aspektom niezbędnym do wdrożenia postanowień umowy.

Rada Ministrów OACPS–UE przyjmuje decyzje, które są wiążące dla wszystkich stron, chyba że określono inaczej, lub wydaje zalecenia dotyczące swoich funkcji wymienionych w art. 88 ust. 4. Posiedzenia Rady Ministrów OACPS–UE są ważne wyłącznie wtedy, gdy obecni są przedstawiciele Unii Europejskiej, co najmniej połowy państw członkowskich Unii Europejskiej oraz co najmniej dwie trzecie członków reprezentujących rządy członków OACPS. Każdy członek Rady Ministrów OACPS–UE, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu, może być reprezentowany. Przedstawiciel wykonuje wszystkie uprawnienia tego członka.

Rada Ministrów OACPS–UE może również podejmować decyzje lub wydawać zalecenia w drodze procedury pisemnej, jak przewidziano w art. 88 ust. 6.

---

[1] DECYZJA RADY z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony, Dz.U. L 2023/2861, 28.12.2023.

2.3. Planowany akt Rady Ministrów OACPS-UE

Art. 3 umowy z Samoa wzywa strony do angażowania się w regularny, wyważony, kompleksowy i rzeczowy dialog w ramach partnerstwa dotyczący wszystkich obszarów umowy, prowadzący do podjęcia zobowiązań oraz, w stosownych przypadkach, działań po obu stronach w celu skutecznego wdrożenia umowy. Dialog ten ma na celu wymianę informacji, wspieranie wzajemnego zrozumienia oraz ułatwianie ustanawiania uzgodnionych priorytetów i wspólnych porządków na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym, a także przyczynienie się do ściślejszej współpracy i koordynacji w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz dotyczących nowych wyzwań w środowisku międzynarodowym. Dialog w ramach partnerstwa ma być prowadzony na najbardziej właściwym szczeblu wewnętrznym, regionalnym lub międzynarodowym, przy pełnym wykorzystaniu wszystkich możliwych kanałów, w tym w środowisku regionalnym i międzynarodowym.

Rada Ministrów OACPS-UE ma przyjąć wytyczne dotyczące prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa przewidzianego w art. 3 umowy z Samoa („planowany akt"), które mają zapewnić ogólne wytyczne operacyjne, przy zachowaniu niezbędnej elastyczności, aby umożliwić indywidualne podejście do różnych kontekstów i poziomów dialogu.

W planowanym akcie uwzględniono wnioski wyciągnięte z dialogu politycznego na podstawie art. 8 poprzedniej umowy o partnerstwie OACPS-UE[2], w których podkreślono potrzebę: i) określenia wyważonych i wspólnie uzgodnionych porządków na potrzeby dialogu w ramach partnerstwa; ii) zapewnienia elastycznego i dostosowanego do potrzeb podejścia do regularności dialogu i punktów porządku obrad; iii) zwiększenia w miarę możliwości zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego; iv) poprawy synergii między kierunkiem polityki a dialogami politycznymi oraz między dialogami na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym; v) wzmocnienia wspólnych działań następczych.

Planowany akt będzie wiążący dla stron po jego przyjęciu zgodnie z art. 88 ust. 5 umowy, który stanowi: „Rada Ministrów OACPS–UE przyjmuje decyzje, które są wiążące dla wszystkich Stron, chyba że określono inaczej, lub wydaje zalecenia dotyczące którejkolwiek ze swoich funkcji wymienionych w ust. 4 w drodze porozumienia Stron".

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

Komisja proponuje, aby Unia wyraziła zgodę na przyjęcie proponowanego aktu. Projekt aktu Rady Ministrów OACPS-UE znajduje się w załączniku do niniejszego wniosku.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy".

[2] Umowa o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisana w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”[3].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Rada Ministrów OACPS-UE jest organem ustanowionym na mocy art. 88 umowy z Samoa.

Rada Ministrów OACPS–UE ma przyjąć akt mający skutki prawne. Planowany akt będzie wiążący na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 88 ust. 5 umowy z Samoa. Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu dotyczą stowarzyszenia z państwami trzecimi, w szczególności wspierania realizacji celów i założeń umowy z Samoa. Środki, których przyjęcie planuje się, dotyczą wszystkich obszarów objętych umową z Samoa i mają na celu dalsze wdrażanie i pogłębianie stowarzyszenia między stronami. Wynika z tego, że dziedzinę, której podlega niniejsza decyzja, należy określić w świetle horyzontalnego charakteru umowy o stowarzyszeniu jako całości i odpowiedniej materialnej podstawy prawnej obejmującej wszystkie aspekty wdrażania umowy z Samoa.

Materialna podstawa prawna jest zatem taka sama jak podstawa prawna samej umowy z Samoa, tj. art. 217 TFUE.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 217 TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

[3] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., Niemcy przeciwko Radzie, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 61–64.

2024/0244 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w Radzie Ministrów OACPS-UE w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych dotyczących prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa na podstawie art. 3 Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 217 w związku z jego art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Umowa o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony (zwana dalej „umową") została podpisana w dniu 15 listopada 2023 r. zgodnie z decyzją Rady (UE) 2023/2861[4] i od dnia 1 stycznia 2024 r. rozpoczęto jej tymczasowe stosowanie.

(2) Zgodnie z art. 88 ust. 4 umowy Rada Ministrów OACPS-UE może przyjmować wytyczne polityczne i podejmować decyzje w celu nadania skuteczności konkretnym aspektom niezbędnym do wdrożenia postanowień umowy.

(3) Rada Ministrów OACPS-UE ma przyjąć wspólne wytyczne dotyczące prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa na podstawie art. 3 umowy.

(4) Należy ustalić stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w Radzie Ministrów OACPS-UE, gdyż wspólne wytyczne dotyczące prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa na podstawie art. 3 umowy będą wiążące dla Unii.

(5) Planowany akt ma zapewnić ogólne wytyczne operacyjne dotyczące wykonywania art. 3, przy zachowaniu niezbędnej elastyczności, aby umożliwić indywidualne podejście do różnych kontekstów i poziomów dialogu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł

1. Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w Radzie Ministrów OACPS-UE, opiera się na projekcie wytycznych dotyczących prowadzenia dialogu w ramach partnerstwa na podstawie art. 3, dołączonym do niniejszej decyzji.

[4] DECYZJA RADY z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony, Dz.U. L 2023/2861, 28.12.2023.

2. Przedstawiciele Unii w Radzie Ministrów OACPS-UE mogą zgodzić się na niewielkie techniczne poprawki do projektu wspólnych wytycznych bez konieczności przyjmowania przez Radę kolejnej decyzji.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady
Przewodniczący